

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/59/2009

NASTROJE SPOŁECZNE W KWIETNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

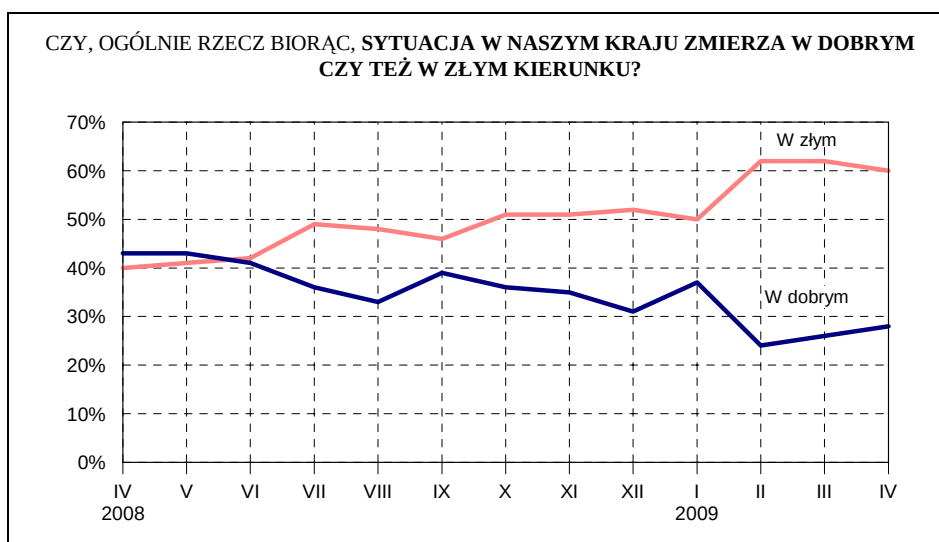
WARSZAWA, KWIECIEŃ 2009

PRZEDRUK I ROZPOWSZECZNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
3 października 2008 roku

- Po odnotowanym w lutym br. znaczącym pogorszeniu ocen rozwoju sytuacji w kraju, w ostatnich miesiącach obserwujemy powolną ich poprawę.

Pominięto „trudno powiedzieć”

- Od marca dość wyraźnie poprawiły się opinie o sytuacji w zakładach pracy respondentów – o 7 punktów (do 54%) wzrósł odsetek pracowników pozytywnie oceniających kondycję przedsiębiorstw, w których są zatrudnieni.
- Kwiecień przyniósł również nieznaczny wzrost poczucia bezpieczeństwa zatrudnienia. Obecnie blisko dwie trzecie pracujących (64%, od marca wzrost o 3 punkty) nie obawia się utraty pracy.
- Dość istotnie wzrósł optymizm wśród Polaków. Szczególnie widoczny jest on w przewidywaniach dotyczących kondycji ekonomicznej kraju oraz sytuacji w zakładach pracy.

W ostatnim czasie¹ nieco powiało optymizmem, jeżeli chodzi o nastroje Polaków. Wprawdzie w wielu wymiarach zarówno oceny, jak i prognozy są stosunkowo dalekie od sytuacji z początku roku, kiedy to światowy kryzys ekonomiczny nie znajdował jeszcze odzwierciedlenia w nastrojach społecznych, jednak na tle ostatnich dwóch miesięcy widoczna jest dość istotna poprawa. Lepiej oceniana jest kondycja gospodarcza kraju oraz sytuacja w miejscach zatrudnienia respondentów. Znacznie mniej pesymistyczne są przewidywania dotyczące ogólnej sytuacji w Polsce, gospodarki narodowej, materialnych warunków życia obywateli i ich rodzin oraz sytuacji w zakładach pracy. Pogorszyły się jedynie oceny sytuacji politycznej, jednak przekonanie, że poprawi się ona w ciągu najbliższego roku, wyrażane jest obecnie nieco częściej niż miesiąc temu.

OCENY

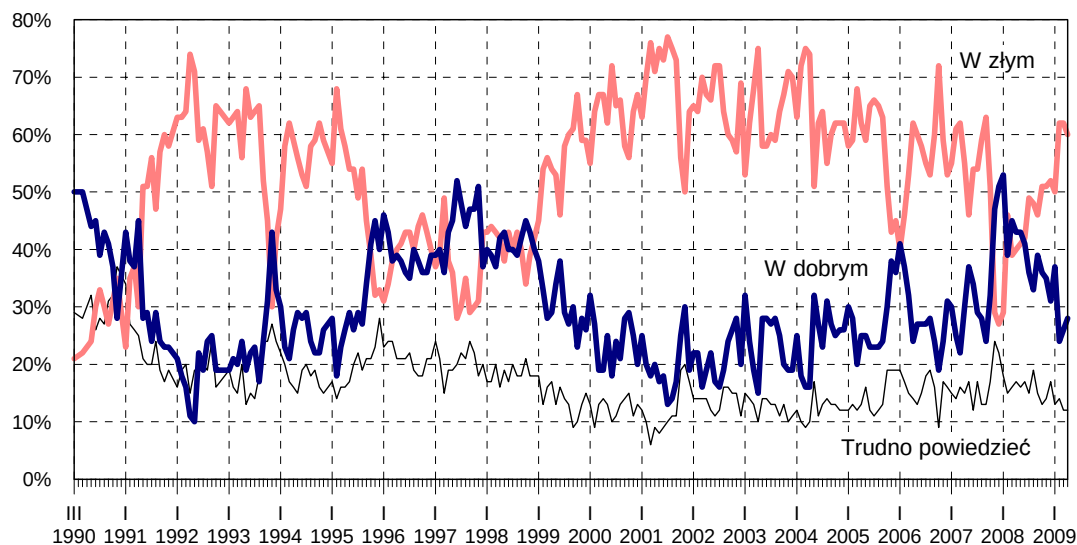
Z perspektywy ostatnich dwóch miesięcy widać nieznaczłą poprawę **ocen ogólnej sytuacji w kraju**. O tym, że zmierza ona w dobrym kierunku, przekonanych jest obecnie 28% ankietowanych. W dalszym ciągu jednak ponad dwukrotnie więcej respondentów (60%) negatywnie ocenia kierunek zmian w Polsce. Co ósmy badany (12%) nie ma wyrobionej opinii na ten temat.

Tabela 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	2008									2009			
	w procentach												
W dobrym	43	43	41	36	33	39	36	35	31	37	24	26	28
W złym	40	41	42	49	48	46	51	51	52	50	62	62	60
Trudno powiedzieć	17	16	17	15	19	15	13	14	17	13	14	12	12

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (227) przeprowadzono w dniach 2–8 kwietnia 2009 roku na liczącej 1094 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

RYS. 1. CZY, OGÓLNIE RZECZ BIORĄC, SYTUACJA W NASZYM KRAJU ZMIERZA W DOBRYM CZY TEŻ W ZŁYM KIERUNKU?

Opinie o bieżącej sytuacji w kraju zależą przede wszystkim od kondycji materialnej respondentów i ich wykształcenia, a w pewnym stopniu również od miejsca zamieszkania oraz wieku. Im wyższe dochody *per capita* uzyskują respondenci, im lepiej oceniają sytuację materialną swoich gospodarstw oraz lepiej są wykształceni, tym częściej wyrażają przekonanie, że sytuacja w Polsce zmierza w dobrym kierunku. Pogląd taki wyraźnie częściej niż pozostali podzielają również osoby mieszkające w największych miastach oraz badani od 18 do 24 roku życia (zwłaszcza uczniowie i studenci), a także kadra kierownicza, specjaliści z wyższym wykształceniem oraz osoby niepraktykujące religijnie. Nieco więcej pozytywnych opinii o rozwoju sytuacji w kraju wyrażają mężczyźni niż kobiety, więcej też osoby o prawicowej orientacji politycznej niż badani o przekonaniach lewicowych.

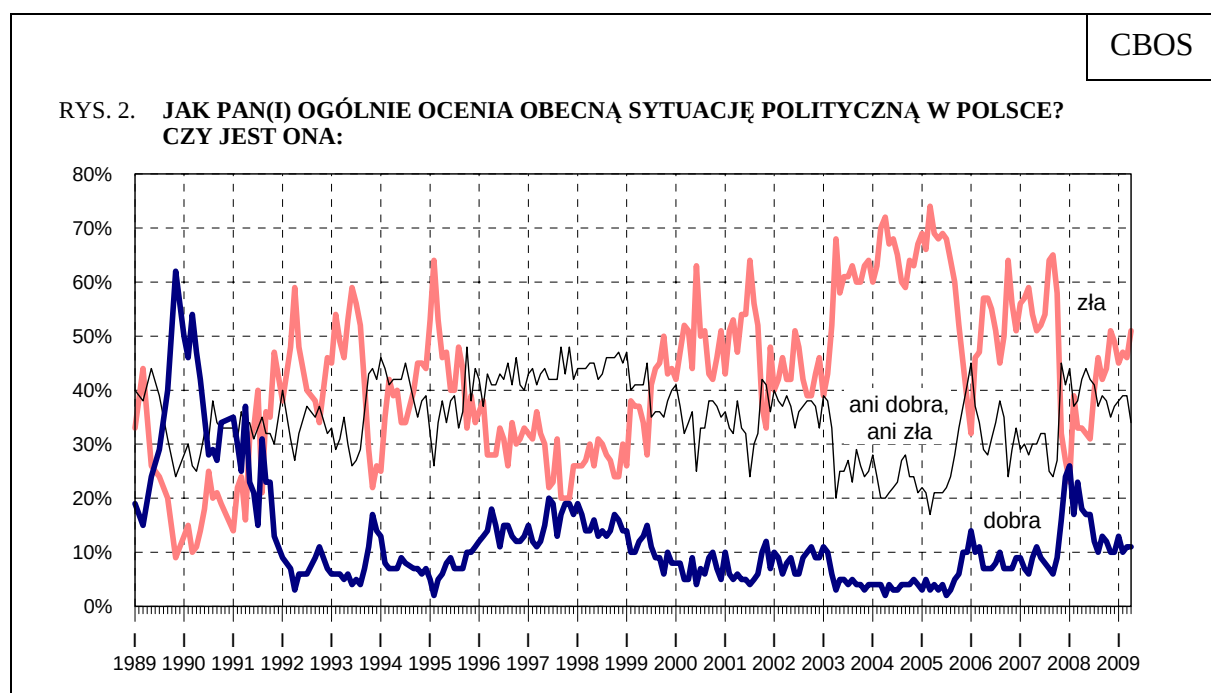
W potencjalnych elektoratach zadowolenie z rozwoju sytuacji w Polsce dominuje wśród zwolenników PSL i PO, natomiast najbardziej krytyczni w ocenach są badani niewyrażający zainteresowania udziałem w ewentualnych wyborach parlamentarnych oraz zadeklarowani wyborcy PiS.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty*	Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?		
	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	50	41	9
SLD	25	56	19
PiS	24	63	13
PSL **	56	37	7
Niezamierzający głosować	15	74	11

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w potencjalnych wyborach parlamentarnych
 ** Odpowiedzi potencjalnych wyborców PSL należy traktować ostrożnie z powodu niewielkiej ich liczby w badanej próbie

W porównaniu z marcem o 5 punktów zwiększył się odsetek osób krytycznie zapatrujących się na **sytuację polityczną**. O tym, że źle się dzieje w polskiej polityce, przekonany jest co drugi ankietowany (51%), a tylko co dziewiąty (11%) ma przeciwne zdanie na ten temat. Jedna trzecia badanych (34%) określa sytuację polityczną w kraju jako ani dobrą, ani złą.

Pominięto „trudno powiedzieć”

Tabela 3

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	2008									2009			
	w procentach												
– dobra	18	17	17	12	10	13	12	10	10	13	10	11	11
– ani dobra, ani zła	42	44	42	41	37	39	38	35	37	38	39	39	34
– zła	33	32	31	40	46	42	44	51	49	45	47	46	51
Trudno powiedzieć	7	7	10	7	7	6	6	4	4	4	4	4	4

Sytuacja na scenie politycznej nie podoba się sympatykom większości ugrupowań – jedynie wśród zwolenników PO dominują oceny niejednoznaczne. Najbardziej krytyczni w tym względzie są potencjalni wyborcy SLD oraz osoby niezamierzające głosować w ewentualnych wyborach do Sejmu i Senatu.

Tabela 4

Potencjalne elektoraty*	Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce?			
	Dobra	Ani dobra, ani zła	Zła	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	18	43	38	1
SLD	7	29	62	2
PiS	11	35	52	2
PSL**	29	25	46	0
Niezamierzający głosować	3	32	59	6
* Określone na podstawie deklaracji głosowania w potencjalnych wyborach parlamentarnych				
** Odpowiedzi potencjalnych wyborców PSL należy traktować ostrożnie z powodu niewielkiej ich liczebności w badanej próbie				

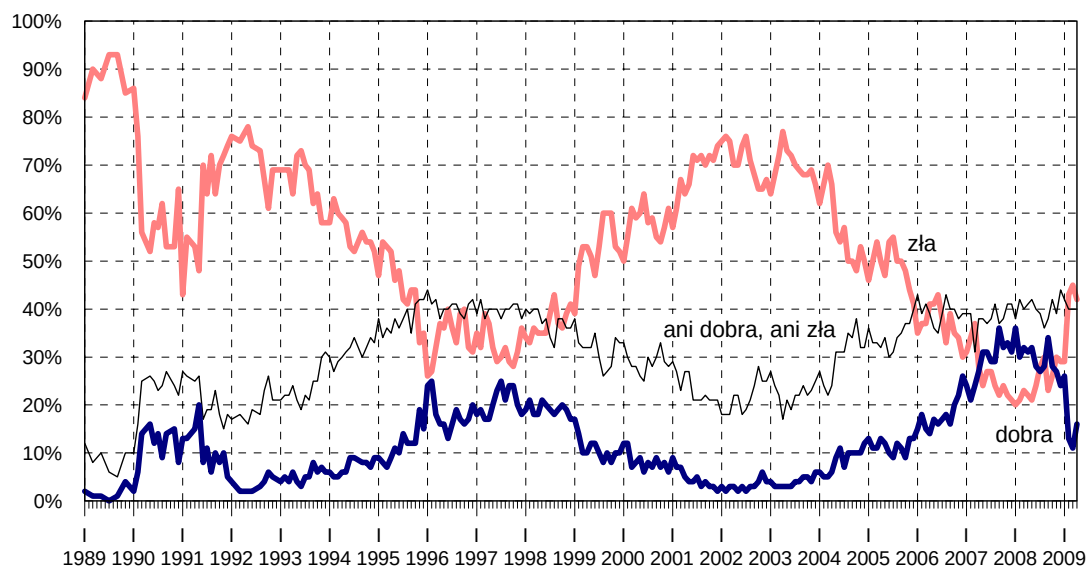
Nieco lepiej niż przed miesiącem postrzegana jest **kondycja polskiej gospodarki**. O 5 punktów (do 16%) zwiększył się odsetek pozytywnych ocen w tym względzie, a o 3 punkty (do 42%) ubyło opinii negatywnych. Tak samo jak w marcu dwie piąte badanych (40%) określa sytuację gospodarczą w Polsce jako przeciętną.

Tabela 5

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	2008									2009			
	w procentach												
– dobra	31	32	28	27	28	34	28	27	24	26	13	11	16
– ani dobra, ani zła	41	42	40	39	36	38	42	39	44	42	40	40	40
– zła	22	21	24	28	30	23	26	30	29	29	43	45	42
Trudno powiedzieć	6	5	8	6	6	5	4	4	3	3	4	4	2

RYS. 3. JAK PAN(I) OGÓLNIE OCENIA OBECNĄ SYTUACJĘ GOSPODARCZĄ W POLSCE?
CZY JEST ONA:

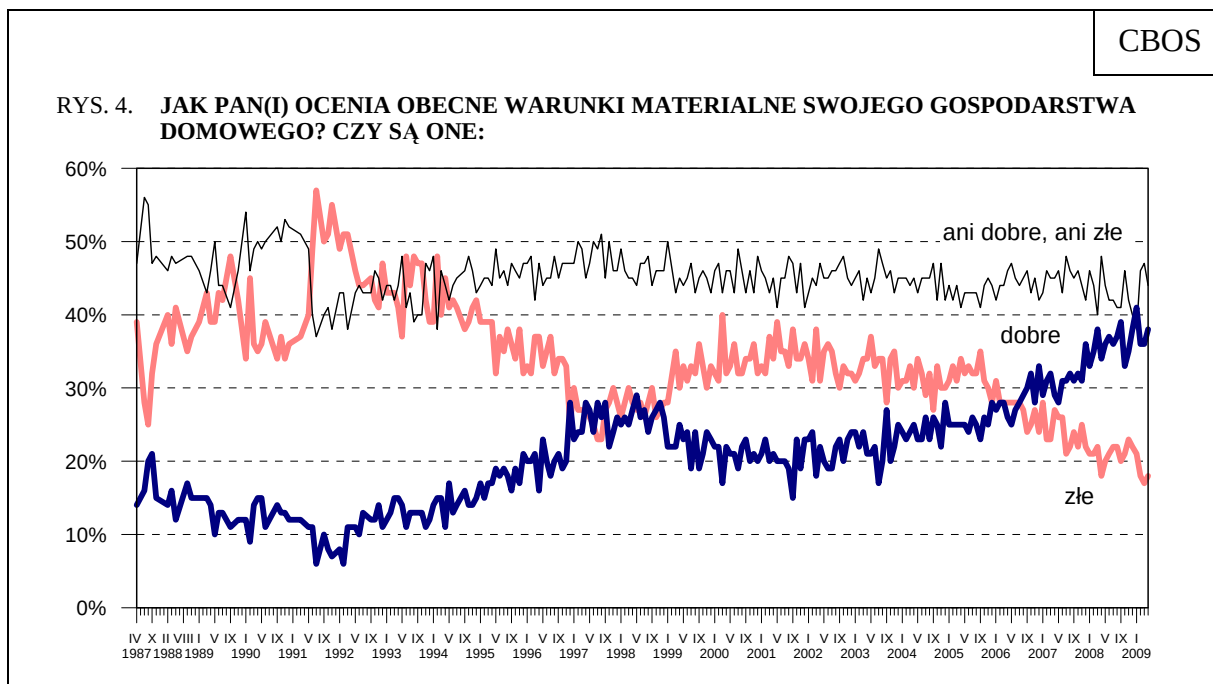
Pominięto „trudno powiedzieć”

Stosunkowo najgorzej o stanie polskiej gospodarki wypowiadają się osoby o najniższych dochodach *per capita*, źle oceniające sytuację materialną swoich gospodarstw, zwłaszcza rolnicy, robotnicy wykwalifikowani i emeryci. Natomiast najlepiej sytuację ekonomiczną kraju oceniają badani z wyższym wykształceniem, respondenci o znaczącej pozycji społeczno-zawodowej oraz najwyższym dochodzie w przeliczeniu na osobę w gospodarstwie domowym. Nieco lepiej niż inni kondycję polskiej gospodarki postrzegają też osoby od 18 do 34 roku życia, uczniowie i studenci oraz badani niebiorący udziału w praktykach religijnych.

Niezmiennie na dość wysokim poziomie utrzymują się oceny **warunków materialnych gospodarstw domowych** respondentów. Podobnie jak w ubiegłym miesiącu niemal dwie piąte ankietowanych (38%) określa je jako dobre, nieco więcej osób (44%) uznaje za przeciętne, a tylko niespełna jedna piąta (18%) ocenia, że są złe.

Tabela 6

Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	2008									2009			
	w procentach												
– dobre	34	36	37	36	37	39	33	35	38	41	36	36	38
– ani dobre, ani złe	48	44	42	42	41	41	46	42	40	38	46	47	44
– złe	18	20	21	22	22	20	21	23	22	21	18	17	18

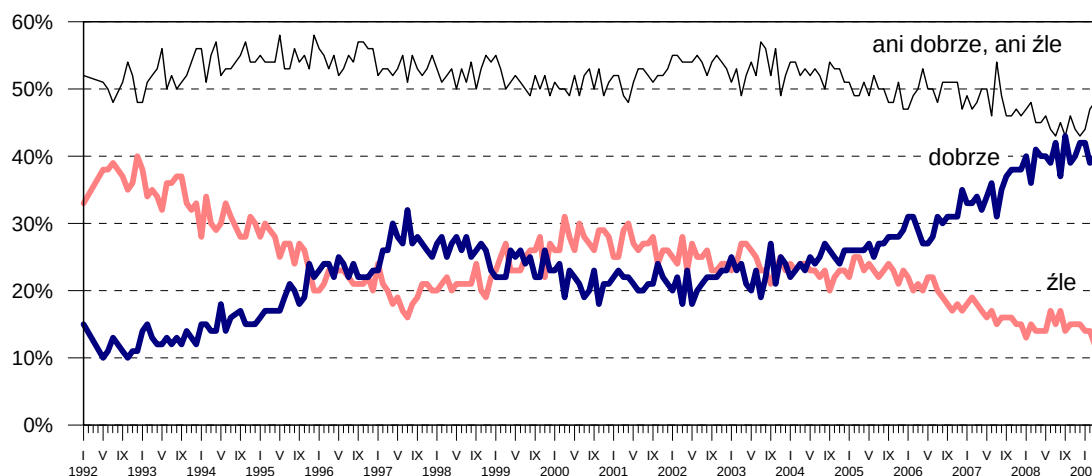
Do marca 1992 roku pytanie brzmiało: „Jak ocenia Pan(i) swoje (rodziny) obecne warunki materialne?”, a środkową kategorią skali było „średnie, przeciętne”

Dwie piąte badanych (41%) twierdzi, że im i ich rodzinom żyje się dobrze, a prawie połowa (45%) – że przeciętnie. Niezadowoleni w tym względzie stanowią obecnie 14% ogółu.

Tabela 7

Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	2008									2009			
	w procentach												
– dobrze	40	40	39	42	37	43	39	40	42	42	39	40	41
– ani dobrze, ani źle	45	46	44	43	45	43	46	44	43	44	47	48	45
– źle	14	14	17	15	17	14	15	15	15	14	14	12	14
Trudno powiedzieć	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0

RYS. 5. CZY OBECNIE PANU(I) I PANA(I) RODZINIE ŻYJE SIĘ:

Pominięto „trudno powiedzieć”

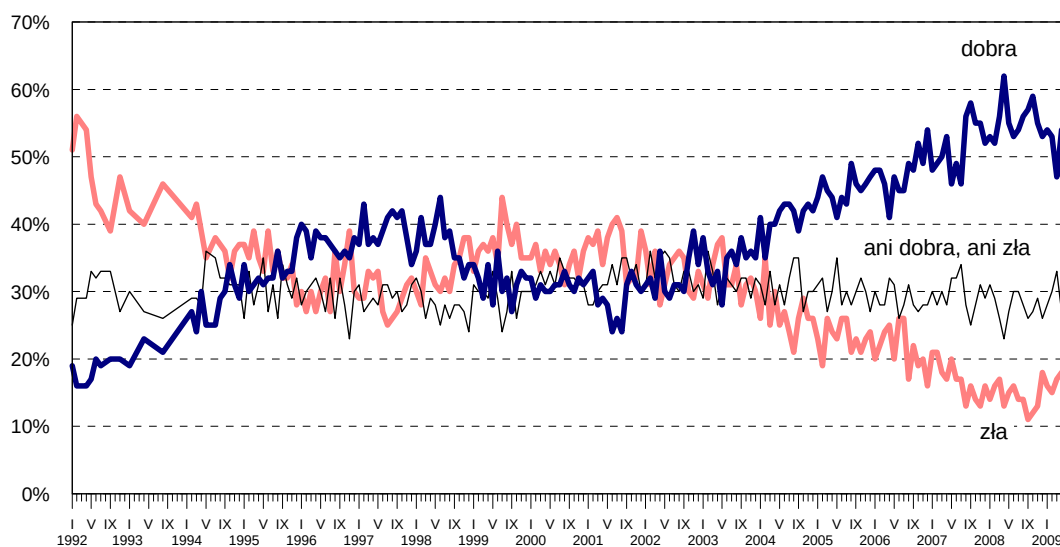
Oceny zarówno sytuacji materialnej, jak i ogólnej jakości życia zależą niezmiennie od uzyskiwanych dochodów, a także od wieku, wykształcenia, pozycji społeczno-zawodowej oraz miejsca zamieszkania ankietowanych. Osoby młodsze, lepiej wykształcone, zajmujące wyższe pozycje zawodowe oraz mieszkające w największych miejscowościach, a przede wszystkim uzyskujące wyższe niż inni dochody *per capita* relatywnie częściej wystawiają dobre oceny w obu tych wymiarach.

W stosunku do marca dość wyraźnie poprawiły się oceny **sytuacji w miejscach pracy respondentów** – o 7 punktów (do 54%) wzrósł odsetek pracowników pozytywnie oceniających kondycję przedsiębiorstw, w których są zatrudnieni. Niezadowolenie z sytuacji swoich zakładów pracy, podobnie jak miesiąc temu, wyraża niespełna jedna piąta pracujących (18%).

Tabela 8

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:	Wskazania respondentów aktywnych zawodowo* według terminów badań												
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	2008									2009			
	w procentach												
N*	534	545	551	544	536	498	527	482	470	507	485	458	512
– dobra	62	55	53	54	56	57	59	55	53	54	53	47	54
– ani dobra, ani zła	23	27	30	30	28	26	27	29	26	28	30	33	27
– zła	13	15	16	14	14	11	12	13	18	16	15	17	18
Trudno powiedzieć	2	3	1	2	2	5	2	3	3	2	2	3	1

RYS. 6. JAK PAN(I) OGÓLNIIE OCENIA OBECNĄ SYTUACJĘ W PANA(I) ZAKŁADZIE PRACY?
CZY JEST ONA:

Odpowiedzi osób aktywnych zawodowo. Pominięto „trudno powiedzieć”

Sytuację swoich zakładów pracy wyraźnie lepiej niż inni oceniają specjaliści z wyższym wykształceniem oraz osoby zajmujące stanowiska kierownicze, a także najmłodszy pracownicy, najlepiej wykształceni, osiągający najwyższe dochody i dobrze oceniający sytuację materialną swoich gospodarstw domowych.

PRZEWIDYWANIA

Dość istotnie wzrósł optymizm wśród Polaków. Szczególnie widoczny jest on w przewidywaniach dotyczących kondycji ekonomicznej kraju oraz sytuacji w zakładach pracy.

Od marca odsetek respondentów sądzących, że w ciągu najbliższego roku **sytuacja gospodarcza** w Polsce się poprawi, wzrósł o 5 punktów (do 19%), natomiast o 9 punktów (do 26%) zmniejszyła się liczba tych, którzy spodziewają się pogorszenia. Nadal największą grupę (50%, wzrost o 5 punktów) stanowią osoby przekonane, że w najbliższych miesiącach nie nastąpią większe zmiany w sytuacji gospodarczej kraju.

Tabela 9

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	2008									2009			
	w procentach												
– poprawi się	31	27	26	24	24	27	20	20	17	19	13	14	19
– nie zmieni się	52	53	52	53	53	52	55	52	51	47	42	45	50
– pogorszy się	7	12	11	14	14	14	17	21	25	27	37	35	26
Trudno powiedzieć	10	8	11	9	9	7	8	7	7	6	8	6	5

W przewidywaniach dotyczących **sytuacji w miejscach pracy**, po krótkotrwałym odwróceniu trendu, znowu dość istotnie przeważają ci, którzy spodziewają się raczej jej poprawy niż pogorszenia. Od marca liczba optymistów w tym względzie niemal się podwoiła (wzrost z 12% do 22%), a grupa pesymistów zmalała z 19% do 15%. Nadal dominują liczebnie pracownicy uważający, że w ciągu najbliższego roku sytuacja przedsiębiorstw, w których są zatrudnieni, nie ulegnie zmianie (59%).

Tabela 10

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:	Wskazania respondentów aktywnych zawodowo* według terminów badań												
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	2008									2009			
	w procentach												
N*	534	547	556	544	540	503	528	483	471	507	487	461	513
– poprawi się	24	24	26	24	22	27	23	21	29	27	18	12	22
– pozostanie bez zmian	62	58	56	60	63	57	57	61	49	52	57	61	59
– pogorszy się	6	8	11	9	8	8	9	10	15	12	17	19	15
Trudno powiedzieć	8	10	7	7	7	8	10	8	7	9	8	8	4

Mniej pesymistyczne są również przewidywania dotyczące rozwoju **ogólnej sytuacji w kraju w najbliższym roku**. Wprawdzie o pozytywnym kursie mówi, podobnie jak przed miesiącem, jedynie co szósty ankietowany (16%), jednak aż o 10 punktów (z 40% do 30%) zmniejszył się odsetek osób wyrażających przekonanie, że najbliższy rok przyniesie pogorszenie sytuacji w Polsce. Tym samym wzrosła (z 40% do 47%) liczba tych, którzy prognozują utrzymanie *status quo*.

Tabela 11

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	2008									2009			
	w procentach												
Poprawi się	28	24	25	22	20	21	17	15	13	20	14	16	16
Nie zmieni się	50	48	45	48	47	54	55	54	50	44	40	40	47
Pogorszy się	15	19	20	21	22	18	23	25	31	30	41	40	30
Trudno powiedzieć	7	9	10	9	11	6	5	5	6	6	5	4	7

Niezmienne zdecydowana większość Polaków (59%) nie przewiduje zmian w **sytuacji politycznej** kraju. Poprawy życia politycznego w ciągu najbliższych dwunastu miesięcy oczekuje jedynie co siódmy respondent (14%, od marca wzrost o 4 punkty), a jedna piąta (21%) obawia się zmian na gorsze.

Tabela 12

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	2008									2009			
	w procentach												
– poprawi się	23	17	16	14	11	15	13	12	14	15	12	10	14
– nie zmieni się	57	63	61	61	63	61	62	60	59	60	58	61	59
– pogorszy się	9	11	10	15	16	16	17	20	20	17	22	22	21
Trudno powiedzieć	11	9	13	10	10	8	8	8	7	8	8	7	6

Nieco większy optymizm towarzyszy również przewidywaniom dotyczącym **sytuacji materialnej** gospodarstw domowych oraz **poziomu życia** respondentów i ich rodzin. Od marca o 4 punkty (do 16%) wzrosła liczba osób, które wyrażają nadzieję na poprawę swojej sytuacji materialnej w najbliższym roku. W tym samym czasie o 6 punktów (do 20%) ubyło tych, którzy prognozują, że najbliższy rok pod względem materialnym będzie dla nich niekorzystny.

Tabela 13

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku warunki materialne Pana(i) gospodarstwa domowego:	Wskazania respondentów według terminów badań											
	IV	V	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	2008								2009			
	w procentach											
– poprawią się	20	20	21	17	22	18	19	21	22	16	12	16
– pozostaną bez zmian	63	59	61	63	57	63	62	61	59	59	62	64
– pogorszą się	17	21	18	20	21	19	20	18	19	25	26	20

Poprawy **poziomu życia** własnego oraz swojej rodziny spodziewa się prawie co piąty badany (19%, wzrost o 3 punkty), a co szósty (17%, spadek o 5 punktów) sądzi, że za rok jemu i jego rodzinie będzie się żyło gorzej niż obecnie.

Tabela 14

Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	2008									2009			
	w procentach												
– lepiej	26	24	24	21	22	25	19	19	21	22	18	16	19
– tak samo	52	53	52	54	53	52	56	56	54	52	53	56	57
– gorzej	14	15	15	17	17	16	17	18	18	18	20	22	17
Trudno powiedzieć	8	8	9	8	8	7	8	7	7	7	9	6	7

SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Od ostatniego badania nastąpił nieznaczny wzrost poczucia bezpieczeństwa zatrudnienia. Obecnie blisko dwie trzecie pracujących (64%, wzrost o 3 punkty) **nie obawia się utraty pracy**, podobnie jednak jak w marcu zagrożenie takie towarzyszy co trzeciemu spośród zatrudnionych (32%).

Tabela 15

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (np. zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?	Wskazania osób aktywnych zawodowo* według terminów badań																	
	VI '08 (N=548)		VII '08 (N=539)		VIII '08 (N=531)		XI '08 (N=483)		XII '08 (N=473)		I '09 (N=508)		II '09 (N=488)		III '09 (N=461)		IV '09 (N=513)	
	w procentach																	
Bardzo poważnie się z tym liczę	5	22	6	23	5	23	3	25	5	27	7	29	6	31	7	33	6	32
Raczej tak	17		17		18		22		22		22		25		26		26	
Raczej nie	34	72	32	73	31	70	36	69	37	69	37	68	39	65	33	61	35	64
Nie, to mało prawdopodobne	38		41		39		33		32		31		26		28		29	
Trudno powiedzieć	6	6	4	4	7	7	5	5	4	4	3	3	4	4	6	6	4	4

* Dotyczy osób zatrudnionych, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

Zagrożenie utratą zatrudnienia w stosunkowo najmniejszym stopniu odczuwają przedstawiciele kadry kierowniczej i wysoko wykwalifikowani specjaliści, a także osoby z wyższym wykształceniem, respondenci osiągający najwyższe dochody *per capita*, rolnicy i mieszkańcy miast powyżej 500 tys. ludności. Największy lęk przed bezrobociem towarzyszy natomiast pracownikom w wieku od 18 do 24 lat, robotnikom oraz osobom źle oceniającym swoją sytuację materialną.

Nieco lepsze są również oceny **sytuacji na lokalnych rynkach pracy**. O 5 punktów (do 56%) zmniejszył się odsetek osób przekonanych, że w ich okolicy praca jest trudno dostępna lub że nie ma jej wcale. W takim samym stopniu (z 35% do 40%) wzrosła liczba osób oceniających, że w rejonie ich zamieszkania nie ma większych problemów ze znalezieniem jakiegoś zatrudnienia, przy czym większość z nich (37%) uważa, że raczej trudno jest o satysfakcjonującą pracę.

Tabela 16

Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:	Wskazania respondentów według terminów badań								
	VI	VII	VIII	XI	XII	I	II	III	IV
	2008					2009			
	w procentach								
	– bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	10	10	9	8	5	6	3	2
– można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	50	57	51	45	45	43	40	33	37
– trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	27	21	27	31	32	34	40	45	39
– nie można znaleźć żadnej pracy	8	6	6	11	12	12	13	16	17
Trudno powiedzieć	5	6	7	5	6	4	4	3	4

★

★

★

Długo wyczekiwana prawdziwie wiosenna aura, sprawiająca, że bardziej optymistycznie patrzymy na świat, z pewnością przyczyniła się do poprawy nastrojów społecznych, którą odnotowaliśmy w pierwszym tygodniu kwietnia. Nie bez znaczenia w tym względzie wydaje się również fakt, że ostatnio nieco przycichł w mediach temat światowego kryzysu i jego skutków dla polskiej gospodarki oraz życia obywateli. Może to być potwierdzeniem wcześniejszych opinii, że tak naprawdę negatywne skutki światowego kryzysu są dla Polaków i ich rodzin ciągle raczej potencjalnym zagrożeniem niż realnym doświadczeniem, a w związku z tym ożywienie na światowych giełdach pozwala mieć nadzieję na uspokojenie, a nawet poprawę sytuacji gospodarczej w kraju i na świecie.

Opracował
Rafał BOGUSZEWSKI

A N E K S

Tabela 1

		Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?			Liczba osób
		W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		28	60	12	1092
Płeć	Mężczyźni	32	57	10	513
	Kobiety	24	62	14	579
Wiek	18-24 lata	40	52	7	156
	25-34	32	57	11	208
	35-44	21	67	12	175
	45-54	25	63	12	189
	55-64	25	62	13	178
	65 lat i więcej	27	57	16	185
Miejsce zamieszkania	Wieś	24	66	11	409
	Miasto do 20 tys.	26	62	12	147
	20-100 tys.	27	59	15	214
	101-500 tys.	29	59	11	180
	501 tys. i więcej mieszk.	44	43	13	142
Wykształcenie	Podstawowe	22	65	14	279
	Zasadnicze zawodowe	19	72	9	273
	Średnie	31	56	12	378
	Wyższe	46	40	14	162
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	45	40	15	95
	Średni personel, technicy	41	53	6	41
	Pracownicy adm.-biurowi	38	57	5	68
	Pracownicy usług	12	72	16	66
	Robotnicy wykwalifikowani	24	71	5	143
	Robotnicy niewykwalifik.	30	64	6	47
	Rolnicy	17	67	16	58
	Pracujący na własny rach.	42	40	18	37
Bierni zawodowo	Renciści	20	61	18	75
	Emeryci	25	59	16	230
	Uczniowie i studenci	46	43	12	93
	Bezrobotni	15	78	6	66
	Gospodynie domowe i inni	20	68	12	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	35	56	9	136
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	26	63	11	77
	sekt. pryw. poza rolnict.	32	58	10	248
	prywatnym gosp. rolnym	19	62	18	51
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	17	73	10	228
	501-750	17	76	8	188
	751-1000	32	57	12	181
	1001-1500	33	53	14	166
	Powyżej 1500 zł	51	36	13	113
Ocena własnych war. mater.	Złe	10	80	10	194
	Średnie	22	65	13	483
	Dobre	44	44	12	415
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	25	62	13	68
	Raz w tygodniu	27	59	13	507
	1-2 razy w miesiącu	26	64	9	204
	Kilka razy w roku	26	62	12	216
	W ogóle nie uczestniczy	43	46	11	97
Poglądy polityczne	Lewica	27	63	9	146
	Centrum	30	58	12	383
	Prawica	34	55	11	354
	Trudno powiedzieć	16	70	15	210

Tabela 2

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		11	34	51	4	1094
Płeć	Mężczyźni	12	32	54	3	514
	Kobiety	9	37	48	6	580
Wiek	18-24 lata	14	44	37	6	156
	25-34	11	40	46	3	209
	35-44	9	36	51	4	175
	45-54	8	36	53	3	189
	55-64	10	27	57	5	178
	65 lat i więcej	12	25	57	7	186
Miejsce zamieszkania	Wieś	10	33	51	6	410
	Miasto do 20 tys.	10	35	51	4	147
	20-100 tys.	10	37	47	7	214
	101-500 tys.	10	36	54		181
	501 tys. i więcej mieszk.	14	33	51	3	142
Wykształcenie	Podstawowe	11	33	48	9	279
	Zasadnicze zawodowe	8	35	54	3	273
	Średnie	10	34	52	4	379
	Wyższe	14	39	46	2	163
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	14	42	42	1	96
	Średni personel, technicy	14	34	53		41
	Pracownicy adm.-biurowi	13	41	46		68
	Pracownicy usług		35	63	2	67
	Robotnicy wykwalifikowani	9	34	53	4	143
	Robotnicy niewykwalifik.	10	43	41	5	47
	Rolnicy	18	31	48	2	58
	Pracujący na własny rach.	12	28	48	13	37
Bierni zawodowo	Renciści	11	33	45	11	75
	Emeryci	10	25	58	7	230
	Uczniowie i studenci	15	42	38	6	93
	Bezrobotni	5	39	55	2	66
	Gospodynie domowe i inni	6	36	55	3	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	7	36	56	1	138
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	15	30	50	5	77
	sekt. pryw. poza rolnict.	11	40	45	3	248
	prywatnym gosp. rolnym	17	26	54	2	51
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	5	32	56	6	228
	501-750	4	32	60	4	189
	751-1000	9	37	51	4	181
	1001-1500	13	37	47	3	166
	Powyżej 1500 zł	12	42	45	1	114
Ocena własnych war. mater.	Złe	6	24	63	7	194
	Średnie	8	35	52	5	483
	Dobre	16	39	43	2	417
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	11	38	49	2	68
	Raz w tygodniu	10	35	50	5	507
	1-2 razy w miesiącu	12	36	47	5	205
	Kilka razy w roku	7	32	58	4	217
	W ogóle nie uczestniczy	15	32	48	5	97
Poglądy polityczne	Lewica	10	29	61		147
	Centrum	10	38	48	4	383
	Prawica	13	35	50	2	354
	Trudno powiedzieć	8	31	48	13	211

Tabela 3

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		16	40	42	2	1094
Płeć	Mężczyźni	20	38	41	2	514
	Kobiety	12	42	43	2	580
Wiek	18-24 lata	21	47	29	3	156
	25-34	21	40	38	1	209
	35-44	14	39	47	1	175
	45-54	12	46	42	1	189
	55-64	12	39	46	3	178
	65 lat i więcej	15	33	49	4	186
Miejsce zamieszkania	Wieś	15	35	47	3	410
	Miasto do 20 tys.	16	44	39	1	147
	20-100 tys.	13	41	43	3	214
	101-500 tys.	19	38	41	1	181
	501 tys. i więcej mieszk.	19	53	27	1	142
Wykształcenie	Podstawowe	12	38	45	4	279
	Zasadnicze zawodowe	11	39	48	2	273
	Średnie	18	41	40	1	379
	Wyższe	25	44	28	2	163
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	30	45	23	2	96
	Średni personel, technicy	18	43	40		41
	Pracownicy adm.-biurowi	18	44	37		68
	Pracownicy usług	5	45	50		67
	Robotnicy wykwalifikowani	14	33	51	1	143
	Robotnicy niewykwalifik.	13	45	38	4	47
	Rolnicy	16	33	51		58
	Pracujący na własny rach.	25	47	26	2	37
Bierni zawodowo	Renciści	12	39	45	4	75
	Emeryci	13	34	49	4	230
	Uczniowie i studenci	24	52	22	3	93
	Bezrobotni	9	42	46	2	66
	Gospodynie domowe i inni	13	41	45	2	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	18	44	37	1	138
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	15	39	46		77
	sekt. pryw. poza rolnict.	19	42	37	1	248
	prywatnym gosp. rolnym	16	29	55		51
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	12	36	52	1	228
	501-750	9	36	51	4	189
	751-1000	11	45	42	2	181
	1001-1500	16	43	38	2	166
	Powyżej 1500 zł	27	43	28	2	114
Ocena własnych war. mater.	Złe	7	26	64	2	194
	Średnie	12	41	45	3	483
	Dobre	24	46	28	1	417
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	12	35	53		68
	Raz w tygodniu	14	41	43	2	507
	1-2 razy w miesiącu	16	43	39	2	205
	Kilka razy w roku	18	38	42	2	217
	W ogóle nie uczestniczy	24	39	32	4	97
Poglądy polityczne	Lewica	16	45	38	1	147
	Centrum	18	39	40	2	383
	Prawica	16	42	42	1	354
	Trudno powiedzieć	11	37	48	5	211

Tabela 4

		Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:			Liczba osób
		złe	ani dobre, ani złe	dobre	
		%	%	%	
Ogółem		18	44	38	1094
Płeć	Mężczyźni	19	41	40	514
	Kobiety	16	47	36	580
Wiek	18-24 lata	10	36	54	156
	25-34	13	37	51	209
	35-44	17	41	41	175
	45-54	18	45	37	189
	55-64	24	52	24	178
	65 lat i więcej	24	54	22	186
Miejsce zamieszkania	Wieś	22	51	27	410
	Miasto do 20 tys.	18	45	37	147
	20-100 tys.	20	41	38	214
	101-500 tys.	13	35	52	181
	501 tys. i więcej mieszk.	7	40	52	142
Wykształcenie	Podstawowe	28	49	24	279
	Zasadnicze zawodowe	23	54	23	273
	Średnie	12	44	44	379
	Wyższe	6	20	74	163
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	2	15	83	96
	Średni personel, technicy	7	40	54	41
	Pracownicy adm.-biurowi	7	31	62	68
	Pracownicy usług	7	58	35	67
	Robotnicy wykwalifikowani	18	41	41	143
	Robotnicy niewykwalifik.	24	43	33	47
	Rolnicy	22	66	12	58
	Pracujący na własny rach.	15	32	53	37
Bierni zawodowo	Renciści	35	54	12	75
	Emeryci	23	55	22	230
	Uczniowie i studenci	4	36	60	93
	Bezrobotni	47	38	15	66
	Gospodynie domowe i inni	17	52	32	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	6	36	58	138
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	6	34	60	77
	sekt. pryw. poza rolnict.	13	37	51	248
	prywatnym gosp. rolnym	18	69	13	51
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	36	48	16	228
	501-750	22	52	26	189
	751-1000	13	52	35	181
	1001-1500	8	45	48	166
	Powyżej 1500 zł	1	17	82	114
Ocena własnych war. mater.	Złe	100			194
	Średnie		100		483
	Dobre			100	417
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	11	57	32	68
	Raz w tygodniu	15	47	38	507
	1-2 razy w miesiącu	24	44	32	205
	Kilka razy w roku	22	39	39	217
	W ogóle nie uczestniczy	14	33	53	97
Poglądy polityczne	Lewica	14	41	45	147
	Centrum	17	42	42	383
	Prawica	15	43	41	354
	Trudno powiedzieć	26	52	21	211

Tabela 5

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		54	27	18	1	512
Płeć	Mężczyźni	54	28	17	1	276
	Kobiety	54	26	19	1	236
Wiek	18-24 lata	70	24	5		56
	25-34	62	21	17		146
	35-44	49	31	20		129
	45-54	46	29	24	1	126
	55-64	46	37	15	2	49
	65 lat i więcej	22	12	28	38	6
Miejsce zamieszkania	Wieś	48	26	24	1	188
	Miasto do 20 tys.	59	33	8		65
	20-100 tys.	50	30	19		96
	101-500 tys.	60	25	14	1	87
	501 tys. i więcej mieszk.	61	23	14	2	76
Wykształcenie	Podstawowe	45	26	27	2	48
	Zasadnicze zawodowe	46	36	17	0	136
	Średnie	52	25	23		206
	Wyższe	70	21	8	2	122
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	73	16	8	2	89
	Średni personel, technicy	55	17	28		38
	Pracownicy adm.-biurowi	57	27	16		63
	Pracownicy usług	64	30	6		61
	Robotnicy wykwalifikowani	45	34	21		126
	Robotnicy niewykwalifik.	52	37	12		40
	Rolnicy	22	27	49	2	50
	Pracujący na własny rach.	56	29	15		35
Bierni zawodowo	Emeryci	66		34		2
	Uczniowie i studenci	79	21			7
	Bezrobotni			57	43	2
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	59	25	15	0	137
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	46	31	22	1	77
	sekt. pryw. poza rolnict.	60	27	13	1	247
	prywatnym gosp. rolnym	25	27	46	2	50
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	41	25	33	1	84
	501-750	45	34	21		85
	751-1000	52	27	20		83
	1001-1500	60	29	9	2	87
	Powyżej 1500 zł	70	20	11		77
Ocena własnych war. mater.	Złe	28	28	44		54
	Średnie	42	36	21	1	200
	Dobre	68	21	10	1	258
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	50	36	15		24
	Raz w tygodniu	54	25	20	1	230
	1-2 razy w miesiącu	52	31	16	1	91
	Kilka razy w roku	54	29	17		114
	W ogóle nie uczestniczy	59	21	19	1	51
Poglądy polityczne	Lewica	56	24	19	1	73
	Centrum	61	24	15		188
	Prawica	51	30	18	1	173
	Trudno powiedzieć	40	33	26	1	77

Tabela 6

		Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:				Liczba osób
		poprawi się	pozostanie bez zmian	pogorszy się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		19	50	26	5	1094
Płeć	Mężczyźni	23	50	25	3	514
	Kobiety	16	50	27	7	580
Wiek	18-24 lata	26	51	19	4	156
	25-34	25	57	15	3	209
	35-44	24	47	26	2	175
	45-54	13	51	32	4	189
	55-64	16	50	28	6	178
	65 lat i więcej	13	42	35	11	186
Miejsce zamieszkania	Wieś	16	51	28	6	410
	Miasto do 20 tys.	21	51	23	6	147
	20-100 tys.	20	46	28	6	214
	101-500 tys.	24	52	22	2	181
	501 tys. i więcej mieszk.	22	48	25	6	142
Wykształcenie	Podstawowe	14	49	27	9	279
	Zasadnicze zawodowe	17	52	26	6	273
	Średnie	21	50	26	3	379
	Wyższe	29	46	24	1	163
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	33	44	23		96
	Średni personel, technicy	19	69	12		41
	Pracownicy adm.-biurowi	23	42	31	4	68
	Pracownicy usług	14	60	21	5	67
	Robotnicy wykwalifikowani	22	52	22	5	143
	Robotnicy niewykwalifik.	17	51	29	2	47
	Rolnicy	10	60	28	2	58
	Pracujący na własny rach.	38	37	24		37
Bierni zawodowo	Renciści	11	44	37	8	75
	Emeryci	12	48	30	9	230
	Uczniowie i studenci	29	50	17	5	93
	Bezrobotni	22	52	21	5	66
	Gospodynie domowe i inni	18	44	33	6	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	21	51	28	0	138
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	24	46	29	1	77
	sekt. pryw. poza rolnict.	26	52	18	4	248
	prywatnym gosp. rolnym	15	56	27	2	51
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	12	55	28	5	228
	501-750	12	59	25	3	189
	751-1000	18	49	26	7	181
	1001-1500	23	50	24	3	166
	Powyżej 1500 zł	34	42	21	3	114
Ocena własnych war. mater.	Złe	8	49	37	6	194
	Średnie	15	51	27	7	483
	Dobre	29	49	19	3	417
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	20	44	30	6	68
	Raz w tygodniu	18	49	28	6	507
	1-2 razy w miesiącu	20	53	24	3	205
	Kilka razy w roku	22	49	23	6	217
	W ogóle nie uczestniczy	19	53	24	4	97
Poglądy polityczne	Lewica	16	56	26	2	147
	Centrum	21	51	25	4	383
	Prawica	22	50	27	2	354
	Trudno powiedzieć	15	43	26	15	211

Tabela 7

		Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?				Liczba osób
		Poprawi się	Nie zmieni się	Pogorszy się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		16	47	30	7	1094
Płeć	Mężczyźni	19	45	31	5	514
	Kobiety	13	49	30	8	580
Wiek	18-24 lata	22	49	24	6	156
	25-34	20	51	23	5	209
	35-44	18	43	33	6	175
	45-54	11	45	37	7	189
	55-64	14	48	33	4	178
	65 lat i więcej	11	45	31	13	186
Miejsce zamieszkania	Wieś	14	46	31	9	410
	Miasto do 20 tys.	17	47	32	4	147
	20-100 tys.	12	49	33	5	214
	101-500 tys.	20	47	28	5	181
	501 tys. i więcej mieszk.	20	48	25	7	142
Wykształcenie	Podstawowe	17	44	27	12	279
	Zasadnicze zawodowe	13	46	35	6	273
	Średnie	14	49	31	6	379
	Wyższe	23	51	24	2	163
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	25	48	25	2	96
	Średni personel, technicy	21	52	23	3	41
	Pracownicy adm.-biurowi	17	38	41	3	68
	Pracownicy usług	9	58	27	7	67
	Robotnicy wykwalifikowani	16	50	26	8	143
	Robotnicy niewykwalifik.	19	45	33	4	47
	Rolnicy	18	35	43	4	58
	Pracujący na własny rach.	16	50	29	5	37
Bierni zawodowo	Renciści	6	42	37	15	75
	Emeryci	13	50	29	9	230
	Uczniowie i studenci	25	46	24	6	93
	Bezrobotni	10	52	31	6	66
	Gospodynie domowe i inni	18	39	36	7	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	19	48	28	5	138
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	17	51	24	7	77
	sekt. pryw. poza rolnict.	18	48	29	4	248
	prywatnym gosp. rolnym	17	38	41	4	51
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	8	47	35	9	228
	501-750	14	47	33	6	189
	751-1000	12	54	28	6	181
	1001-1500	21	52	24	3	166
	Powyżej 1500 zł	23	44	30	2	114
Ocena własnych war. mater.	Złe	5	44	42	10	194
	Średnie	14	46	34	7	483
	Dobre	24	50	21	5	417
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	18	46	27	9	68
	Raz w tygodniu	15	47	31	8	507
	1-2 razy w miesiącu	16	47	32	5	205
	Kilka razy w roku	17	48	28	7	217
	W ogóle nie uczestniczy	20	45	32	4	97
Poglądy polityczne	Lewica	16	47	32	5	147
	Centrum	16	47	32	5	383
	Prawica	17	50	28	5	354
	Trudno powiedzieć	13	42	30	15	211

Tabela 8

		Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:				Liczba osób
		poprawi się	pozostanie bez zmian	pogorszy się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		14	59	21	6	1094
Płeć	Mężczyźni	14	62	20	4	514
	Kobiety	14	56	21	8	580
Wiek	18-24 lata	21	59	14	6	156
	25-34	12	71	11	5	209
	35-44	16	62	18	5	175
	45-54	10	62	24	4	189
	55-64	12	55	27	6	178
	65 lat i więcej	14	44	31	12	186
Miejsce zamieszkania	Wieś	11	60	22	7	410
	Miasto do 20 tys.	15	54	27	5	147
	20-100 tys.	13	60	19	7	214
	101-500 tys.	15	58	23	4	181
	501 tys. i więcej mieszk.	20	62	10	8	142
Wykształcenie	Podstawowe	16	49	27	9	279
	Zasadnicze zawodowe	10	63	21	6	273
	Średnie	14	60	20	6	379
	Wyższe	18	68	12	2	163
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	16	64	17	3	96
	Średni personel, technicy	24	64	12		41
	Pracownicy adm.-biurowi	18	58	18	5	68
	Pracownicy usług	4	79	14	4	67
	Robotnicy wykwalifikowani	12	67	15	6	143
	Robotnicy niewykwalifik.	13	56	26	5	47
	Rolnicy	10	67	21	2	58
	Pracujący na własny rach.	7	64	21	8	37
Bierni zawodowo	Renciści	8	54	27	11	75
	Emeryci	14	49	28	9	230
	Uczniowie i studenci	26	52	17	6	93
	Bezrobotni	11	64	19	6	66
	Gospodynie domowe i inni	15	50	27	8	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	14	61	22	3	138
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	15	70	12	3	77
	sekt. pryw. poza rolnict.	13	68	13	6	248
	prywatnym gosp. rolnym	13	64	19	5	51
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	7	62	25	6	228
	501-750	8	65	22	6	189
	751-1000	13	58	20	8	181
	1001-1500	19	61	16	4	166
	Powyżej 1500 zł	18	65	13	4	114
Ocena własnych war. mater.	Złe	4	58	31	7	194
	Średnie	13	56	23	9	483
	Dobre	20	63	14	3	417
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	19	55	18	7	68
	Raz w tygodniu	14	58	21	7	507
	1-2 razy w miesiącu	15	57	24	5	205
	Kilka razy w roku	13	62	20	6	217
	W ogóle nie uczestniczy	12	65	17	6	97
Poglądy polityczne	Lewica	10	67	21	1	147
	Centrum	12	63	20	5	383
	Prawica	18	59	20	3	354
	Trudno powiedzieć	12	46	24	17	211

Tabela 9

		Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku warunki materialne Pana(i) gospodarstwa domowego:			Liczba osób
		pogorszą się	pozostaną bez zmian	poprawią się	
		%	%	%	
Ogółem		20	64	16	1094
Płeć	Mężczyźni	18	63	19	514
	Kobiety	21	66	13	580
Wiek	18-24 lata	10	58	32	156
	25-34	12	59	29	209
	35-44	19	65	16	175
	45-54	22	67	12	189
	55-64	27	69	3	178
	65 lat i więcej	28	69	3	186
Miejsce zamieszkania	Wieś	18	71	12	410
	Miasto do 20 tys.	21	62	16	147
	20-100 tys.	22	65	13	214
	101-500 tys.	23	57	20	181
	501 tys. i więcej mieszk.	16	58	26	142
Wykształcenie	Podstawowe	23	67	10	279
	Zasadnicze zawodowe	17	68	15	273
	Średnie	21	61	18	379
	Wyższe	15	61	23	163
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	16	61	23	96
	Średni personel, technicy	18	57	25	41
	Pracownicy adm.-biurowi	17	65	18	68
	Pracownicy usług	18	61	21	67
	Robotnicy wykwalifikowani	17	69	14	143
	Robotnicy niewykwalifik.	19	49	32	47
	Rolnicy	14	81	5	58
	Pracujący na własny rach.	12	57	31	37
Bierni zawodowo	Renciści	36	59	5	75
	Emeryci	28	68	4	230
	Uczniowie i studenci	10	68	22	93
	Bezrobotni	18	53	29	66
	Gospodynie domowe i inni	16	66	18	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	18	61	21	138
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	21	58	21	77
	sekt. pryw. poza rolnict.	13	63	24	248
	prywatnym gosp. rolnym	16	81	3	51
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	21	63	16	228
	501-750	21	65	14	189
	751-1000	24	61	16	181
	1001-1500	20	66	14	166
	Powyżej 1500 zł	14	64	22	114
Ocena własnych war. mater.	Złe	46	43	11	194
	Średnie	19	69	12	483
	Dobre	8	69	23	417
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	17	68	15	68
	Raz w tygodniu	20	67	13	507
	1-2 razy w miesiącu	22	65	14	205
	Kilka razy w roku	20	56	24	217
	W ogóle nie uczestniczy	13	66	21	97
Poglądy polityczne	Lewica	21	64	15	147
	Centrum	18	64	18	383
	Prawica	20	63	17	354
	Trudno powiedzieć	23	68	9	211

Tabela 10

		Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?			Liczba osób
		Liczę się z tym	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		32	64	4	513
Płeć	Mężczyźni	34	63	3	277
	Kobiety	28	66	5	236
Wiek	18-24 lata	42	51	7	56
	25-34	28	68	3	147
	35-44	34	62	4	129
	45-54	34	63	4	126
	55-64	19	79	2	49
	65 lat i więcej	15	74	11	6
Miejsce zamieszkania	Wieś	34	65	2	188
	Miasto do 20 tys.	28	66	6	65
	20-100 tys.	33	62	4	96
	101-500 tys.	34	58	8	88
	501 tys. i więcej mieszk.	24	73	2	76
Wykształcenie	Podstawowe	32	61	7	49
	Zasadnicze zawodowe	32	62	6	136
	Średnie	38	59	3	206
	Wyższe	20	78	1	122
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyszt.	16	84	1	89
	Średni personel, technicy	12	86	3	38
	Pracownicy adm.-biurowi	38	57	5	63
	Pracownicy usług	42	56	1	61
	Robotnicy wykwalifikowani	40	55	5	126
	Robotnicy niewykwalifik.	47	44	9	40
	Rolnicy	24	74	2	50
	Pracujący na własny rach.	28	72		35
Bierni zawodowo	Emeryci		100		2
	Uczniowie i studenci	45	25	30	7
	Bezrobotni		40	60	3
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	21	76	3	137
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	43	57		77
	sekt. pryw. poza rolnict.	35	59	6	248
	prywatnym gosp. rolnym	24	74	2	50
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	44	52	4	84
	501-750	38	56	6	85
	751-1000	39	60	1	83
	1001-1500	21	74	6	87
	Powyżej 1500 zł	20	79	1	77
Ocena własnych war. mater.	Złe	44	50	7	54
	Średnie	35	61	5	201
	Dobre	26	71	3	258
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	35	62	3	24
	Raz w tygodniu	29	67	4	230
	1-2 razy w miesiącu	31	64	4	92
	Kilka razy w roku	33	64	3	114
	W ogóle nie uczestniczy	37	58	4	51
Poglądy polityczne	Lewica	34	65	1	73
	Centrum	30	67	3	188
	Prawica	33	65	2	175
	Trudno powiedzieć	29	58	14	77